

Twoje obszerne podsumowanie rewolucji meksykańskiej

30 maja 2019

Spis treści

Porfiriato	3
Díaz i Madero	3
Orozco, Villa i Zapata	4
Reguła Madero	4
Lata Huerty	5
Warlords at War	5
Reguła Carranza	5
Reguła Obregón	6
Kobiety w rewolucji	6
Znaczenie rewolucji	7
Źródło	8

Rewolucja meksykańska wybuchła w 1910 roku, kiedy od dziesięcioleci rządy prezydenta Porfirio Díaza zostały zakwestionowane przez Francisco I. Madero, reformistycznego pisarza i polityka. Kiedy Díaz odmówił zezwolenia na czyste wybory, na wezwania Madero do rewolucji odpowiedzieli Emiliano Zapata na południu oraz Pascual Orozco i Pancho Villa na północy.

Díaz został obalony w 1911 roku, ale rewolucja dopiero się zaczynała. Zanim to się skończyło, miliony zginęły, gdy rywalizujący politycy i watażkowie walczyli ze sobą o miasta i regiony Meksyku. Do 1920 r. Hodowca ciecierzycy i rewolucyjny generał Alvaro Obregón awansował na prezydenta, głównie dzięki przeżyciu swoich głównych rywali. Większość historyków uważa, że to wydarzenie oznacza koniec rewolucji, chociaż przemoc trwała jeszcze w latach dwudziestych XX wieku.

Porfiriato

Porfirio Díaz przewodził Meksyku jako prezydent od 1876 do 1880 i od 1884 do 1911. Był również uznanym, ale nieoficjalnym władcą od 1880 do 1884. Jego czas u władzy jest nazywany „Porfiriato”. W ciągu tych dziesięcioleci Meksyk modernizował się, budując kopalnie, plantacje, linie telegraficzne i linie kolejowe, które przyniosły narodowi wielkie bogactwo. Odbyło się to jednak kosztem represji i miażdżącego zadłużenia klas niższych. Bliski krąg przyjaciół Díaza odniósł wielkie korzyści, a większość ogromnego bogactwa Meksyku pozostała w rękach kilku rodzin.

Díaz bezlitośnie trzymał się władzy przez dziesięciolecia, ale po przełomie wieków jego uścisk na narodzie zaczął słabnąć. Ludzie byli nieszczęśliwi: recesja gospodarcza spowodowała, że wielu straciło pracę, a ludzie zaczęli wzywać do zmian. Díaz obiecał wolne wybory w 1910 roku.

Díaz i Madero

Díaz spodziewał się łatwego i legalnego zwycięstwa i dlatego był zszokowany, gdy stało się oczywiste, że jego przeciwnik, Francisco I. Madero, prawdopodobnie wygra. Madero, pisarz reformatorski pochodzący z zamożnej rodziny, był nieprawdopodobnym rewolucjonistą. Był niski i chudy, miał wysoki głos, który stał się dość ostry, kiedy był podekscytowany. Jako abstynent i wegetarianin twierdził, że może rozmawiać z duchami i duchami, w tym ze swoim zmarłym bratem i Benito Juárezem. Madero nie miał żadnego prawdziwego planu dla Meksyku po Díaz; po prostu czuł, że po dziesięcioleciach don Porfirio powinien rządzić ktoś inny.

Díaz naprawił wybory, aresztując Madero pod fałszywymi zarzutami knowania zbrojnego powstania. Madero został wyrzucony z więzienia przez swojego ojca i wyjechał do San Antonio w Teksasie, gdzie widział, jak Díaz łatwo „wygrywa” reelekcję. Przekonany, że nie ma innego sposobu, aby zmusić Díaza do ustąpienia, Madero wezwał do zbrojnej rebelii; jak

na ironię, był to ten sam zarzut, który został mu postawiony. Zgodnie z planem Madero z San Luis Potosi powstanie miało rozpocząć się 20 listopada.

Orozco, Villa i Zapata

W południowym stanie Morelos na wezwanie Madero odpowiedział przywódca chłopski Emiliano Zapata, który miał nadzieję, że rewolucja doprowadzi do reformy rolnej. Na północy za broń chwycili także muleteer Pascual Orozco i wódz bandytów Pancho Villa. Wszyscy trzej zgromadzili tysiące ludzi do swoich armii rebeliantów.

Na południu Zapata zaatakował duże rancza zwane hacjendami, zwracając ziemie nielegalnie i systematycznie kradzione z chłopskich wiosek przez kumpli Díaza. Na północy potężne armie Villi i Orozco zaatakowały federalne garnizony, gdziekolwiek je znalazły, budując imponujące arsenały i przyciągając tysiące nowych rekrutów. Villa naprawdę wierzyła w reformę; chciał zobaczyć nowy, mniej zakrzywiony Meksyk. Orozco był bardziej oportunistą, który widział szansę wejścia na parter ruchu, który był pewien, że odniesie sukces i zapewni sobie pozycję władzy (np. Gubernatora stanu) w nowym reżimie.

Orozco i Villa odnieśli wielki sukces przeciwko siłom federalnym, a w lutym 1911 Madero wrócił i dołączył do nich na północy. Gdy trzej generałowie zbliżali się do stolicy, Díaz widział napis na ścianie. W maju 1911 roku stało się jasne, że nie może wygrać i udał się na wygnanie. W czerwcu Madero triumfalnie wkroczył do miasta.

Reguła Madero

Madero ledwo zdążył rozgościć się w Mexico City, zanim zrobiło się gorąco. Stawiał czoła buntom ze wszystkich stron, ponieważ złamał wszystkie obietnice złożone tym, którzy go wspierali, a resztki reżimu Díaza go nienawidziły. Orozco, wyczuwając, że Madero nie zamierza go wynagrodzić za rolę w obaleniu Díaza, ponownie chwycił za broń. Zapata, który odegrał kluczową rolę w pokonaniu Díaza, ponownie wyszedł na boisko, gdy stało się jasne, że Madero nie jest zainteresowany reformą rolną. W listopadzie 1911 roku Zapata napisał swój słynny Plan Ayala, który wezwał do usunięcia Madero, zażądał reformy rolnej i nazwał Orozco szefem rewolucji. Félix Díaz, były bratanek dyktatora, ogłosił się w otwartym buncie w Veracruz. W połowie 1912 roku Villa była jedynym pozostałym sojusznikiem Madero, chociaż Madero nie zdawał sobie z tego sprawy.

Jednak największym wyzwaniem dla Madero był żaden z tych ludzi, ale jeden znacznie bliższy: generał Victoriano Huerta, bezwzględny żołnierz alkoholik, który pozostał po reżimie Díaza. Madero wysłał Huertę, aby połączył siły z Villą i pokonał Orozco. Huerta i Villa gardzili sobą, ale udało im się odpędzić Orozco, który uciekł do Stanów Zjednoczonych. Po powrocie do Mexico City Huerta zdradził Madero podczas starcia z siłami lojalnymi wobec Féliza Díaza. Nakazał aresztować Madero i stracić go oraz ustawić się jako prezydent.

Lata Huerty

Po śmierci quasi-legalnego Madero kraj był do wzięcia. Do walki weszło jeszcze dwóch głównych graczy. W Coahuila były gubernator Venustiano Carranza wyszedł na pole, a w Sonora hodowca ciecierzycy i wynalazca Alvaro Obregón zebrał armię i przystąpił do akcji. Orozco wrócił do Meksyku i sprzymierzył się z Huertą, ale „wielka czwórka” Carranza, Obregóna, Villi i Zapaty połączyła nienawiść do Huerty i była zdeterminowana, by odsunąć go od władzy.

Wsparcie Orozco nie wystarczyło. Z jego siłami walczącymi na kilku frontach, Huerta był systematycznie odpychany. Wielkie zwycięstwo militarne mogło go uratować, ponieważ przyciągnęłoby rekrutów do jego sztandaru, ale kiedy Pancho Villa odniosła drugoczące zwycięstwo w bitwie pod Zacatecas 23 czerwca 1914 roku, było już po wszystkim. Huerta uciekł na wygnanie i chociaż Orozco walczył przez jakiś czas na północy, on również wkrótce wyjechał na wygnanie do Stanów Zjednoczonych.

Warlords at War

Po usunięciu pogardzanego Huerta z drogi Zapata, Carranza, Obregón i Villa byli czterema najpotężniejszymi ludźmi w Meksyku. Na nieszczęście dla narodu jedyną rzeczą, na którą się zgodzili, było to, że nie chcieli, by Huerta rządziła i wkrótce zaczęli walczyć ze sobą. W październiku 1914 r. Przedstawiciele „Wielkiej Czwórki” oraz kilku mniejszych niezależnych spotkali się na zjeździe w Aguascalientes, mając nadzieję na uzgodnienie kierunku działań, które przyniosą narodowi pokój. Niestety, wysiłki pokojowe zawiodły i Wielka Czwórka poszła na wojnę: Villa przeciwko Carranzie i Zapata przeciwko każdemu, kto wkroczył do jego lenna w Morelos. Dziką kartą był Obregón; Niestety, zdecydował się pozostać przy Carranzie.

Reguła Carranza

Venustiano Carranza czuł, że jako były gubernator był jedynym z „wielkiej czwórki” zdolnym do rządzenia Meksykiem, więc osiedlił się w Mexico City i zaczął organizować wybory. Jego atutem było wsparcie Obregóna, genialnego dowódcy wojskowego, który był popularny wśród swoich żołnierzy. Mimo to nie do końca ufał Obregónowi, więc sprytnie wysłał go za Villę, mając bez wątpienia nadzieję, że obaj wykończy się nawzajem, aby mógł w wolnym czasie poradzić sobie z nieznośnym Zapatą i Félixem Díazem.

Obregón skierował się na północ, by zaangażować Villa w starcie dwóch najbardziej utytułowanych generałów rewolucji. Obregón odrabiał jednak swoją pracę domową, czytając o wojnie w okopach toczonych za granicą. Z drugiej strony Villa nadal polegała na jednej sztuczce, która tak często go niosła w przeszłości: totalnej szarży jego niszycielskiej kawalerii. Spotkali się kilka razy, a Villa zawsze miała z tego najgorsze. W kwietniu 1915 roku,

w bitwie pod Celayą, Obregón odpierał niezliczone szarże kawalerii za pomocą drutu kolczastego i karabinów maszynowych, dokładnie rozgromując Villa. W następnym miesiącu obaj spotkali się ponownie w bitwie pod Trynidadem i nastąpiło 38 dni rzezi. Obregón stracił rękę na Trynidadzie, ale Villa przegrała wojnę. Jego armia w strzępach, Villa wycofała się na północ, z przeznaczeniem do spędzenia reszty rewolucji na uboczu.

W 1915 roku Carranza został prezydentem przed wyborami i zdobył uznanie Stanów Zjednoczonych, co było niezwykle ważne dla jego wiarygodności. W 1917 roku wygrał zorganizowane przez siebie wybory i rozpoczął proces eliminacji pozostałych watażków, takich jak Zapata i Díaz. Zapata został zdradzony, osadzony, napadnięty i zamordowany 10 kwietnia 1919 roku na rozkaz Carranzę. Obregón wycofał się na swoje ranczo ze świadomością, że zostawi Carranzę w spokoju, ale spodziewał się, że obejmie stanowisko prezydenta po wyborach w 1920 roku.

Reguła Obregón

Carranza zrezygnował z obietnicy wsparcia Obregóna w 1920 roku, co okazało się fatalnym błędem. Obregón nadal cieszył się poparciem znacznej części wojska, a kiedy stało się jasne, że Carranza zamierza ustanowić swojego następcę mało znanego Ignacio Bonillasa, szybko zebrał ogromną armię i pomaszerował na stolicę. Carranza został zmuszony do ucieczki i został zamordowany przez zwolenników Obregón 21 maja 1920 r.

Obregón został łatwo wybrany w 1920 roku i przez cztery lata był prezydentem. Z tego powodu wielu historyków uważa, że rewolucja meksykańska zakończyła się w 1920 r., chociaż naród cierpiał z powodu straszliwej przemocy przez następną dekadę, zanim zrównoważony Lázaro Cárdenas objął urząd. Obregón nakazał zabicie Villi w 1923 roku i sam został zastrzelony przez rzymsko-katolickiego fanatyka w 1928 roku, kończąc tym samym czasy „Wielkiej Czwórki”.

Kobiety w rewolucji

Przed rewolucją kobiety w Meksyku zostały zdegradowane do tradycyjnej egzystencji, pracując w domu i na polach ze swoimi mężczyznami i posiadając niewielką siłę polityczną, ekonomiczną czy społeczną. Wraz z rewolucją pojawiła się okazja do uczestnictwa i wiele kobiet przyłączyło się, służąc jako pisarki, polityczki, a nawet żołnierze. W szczególności armia Zapaty była znana z wielu *żołnierzy* w szeregach, a nawet służących jako oficerowie. Kobiety, które uczestniczyły w rewolucji, niechętnie wracały do spokojnego stylu życia po opadnięciu kurzu, a rewolucja stanowi ważny kamień milowy w ewolucji meksykańskich praw kobiet.

Znaczenie rewolucji

W 1910 roku Meksyk nadal miał w dużej mierze feudalną bazę społeczną i gospodarczą: bogaci właściciele ziemscy rządili wielkimi posiadłościami jak średniowieczni książęta, utrzymując swoich robotników zubożałych, głęboko zadłużonych i posiadających zaledwie wystarczające podstawowe potrzeby, aby przeżyć. Było kilka fabryk, ale podstawą gospodarki było nadal głównie rolnictwo i górnictwo. Porfirio Díaz zmodernizował znaczną część Meksyku, włączając w to układanie torów kolejowych i zachęcanie do rozwoju, ale owoce całej tej modernizacji trafiły wyłącznie do bogatych. Drastyczna zmiana była oczywiście konieczna, aby Meksyk mógł dogonić inne narody, które rozwijały się przemysłowo i społecznie.

Z tego powodu niektórzy historycy uważają, że rewolucja meksykańska była koniecznym „narastającym bólem” dla zacofanego narodu. Ten pogląd ma tendencję do tuszowania samego zniszczenia spowodowanego przez 10 lat wojny i chaosu. Díaz mógł być ulubieńcem bogatych, ale wiele z tego, co zrobił - koleje, linie telegraficzne, studnie naftowe, budynki - zostało zniszczonych w klasycznym przypadku „wylewania dziecka z kąpielą”. Do czasu, gdy Meksyk znów był stabilny, setki tysięcy zmarło, rozwój został zahamowany przez dziesięciolecia, a gospodarka legła w gruzach.

Meksyk to kraj dysponujący ogromnymi zasobami, w tym ropą naftową, minerałami, produktywnymi gruntami rolnymi i ciężko pracującymi ludźmi, a jego odbudowa po rewolucji musiała być stosunkowo szybka. Największą przeszkodą w odbudowie była korupcja, a wybory uczciwego Lázaro Cárdenasa w 1934 roku dały narodowi szansę na stanięcie na nogi. Dziś pozostało niewiele bliźn po samej rewolucji, a meksykańskie dzieci w wieku szkolnym mogą nawet nie rozpoznać nazwisk drobnych graczy w konflikcie, takich jak Felipe Angeles czy Genovevo de la O.

Wszystkie trwałe skutki rewolucji były kulturowe. PRI, partia, która narodziła się podczas rewolucji, utrzymywała władzę przez dziesięciolecia. Emiliano Zapata, symbol reformy rolnej i dumnej ideologicznej czystości, stał się międzynarodową ikoną prawdziwego buntu przeciwko skorumpowanemu systemowi. W 1994 roku w południowym Meksyku wybuchł bunt; jej bohaterowie nazywali się Zapatystami i ogłosili, że rewolucja Zapaty wciąż trwa i będzie do czasu przyjęcia przez Meksyk prawdziwej reformy rolnej. Meksyk kocha człowieka z osobowością, a charyzmatyczna Pancho Villa żyje w sztuce, literaturze i legendach, a ponury Venustiano Carranza został prawie zapomniany.

Rewolucja okazała się głęboką inspiracją dla meksykańskich artystów i pisarzy. Muralerzy, w tym Diego Rivera, pamiętali rewolucję i często ją malowali. Współcześni pisarze, tacy jak Carlos Fuentes, osadzili powieści i historie w tej burzliwej epoce, a filmy takie jak *Like Water for Chocolate* Laury Esquivel rozgrywają się na rewolucyjnym tle przemocy, pasji i zmian. Prace te na wiele sposobów idealizują krwawą rewolucję, ale zawsze w imię wewnętrznego poszukiwania tożsamości narodowej, które trwa w Meksyku do dziś.

Źródło

McLynn, Frank. „Villa and Zapata: A History of the Mexican Revolution”. Basic Books, 15 sierpnia 2002.

Anarcho-Biblioteka
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg

Twoje obszerne podsumowanie rewolucji meksykańskiej
30 maja 2019

[https://www.greelane.com/pl/humanistyka/historia-i-kultura/
the-mexican-revolution-2136650](https://www.greelane.com/pl/humanistyka/historia-i-kultura/the-mexican-revolution-2136650)

pl.anarchistlibraries.net